ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Қазан айы 2022 жыл 1 апта

Апта күндері	Дүйсенбі 03.10.2022	Сейсенбі 04.10.2022	Сәрсенбі 05.10.2022	Бейсенбі 06.10.2022	Жұма 07.10.2022
Қайырлы таң-ұйқыдан ояту,ертеңгілік шеңбер,ойындар,ертеңгілік гимнастика,гигиеналық шаралар,топтық қарым-қатынас:қызықты, қысқа және ұзақ мерзімді іс-әрекеттерін бірігіп жобалау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балаларға	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балаларды	"Еңбекке баулу" Мақсаты.	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балаларды	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балаларды

қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	қуыршақ киімдері мен төсек жабдықтарын жуу кезінде педагогке көмектесуге үйрету; балаларды жұмысқа кіріспес бұрын жұмыс алжапқыштарын киюге үйрету; жууға және кептіруге қажетті керек-жарақтарды, сондай-ақ жұмыс орнын дайындау, сабынды қолдана білу іскерліктерін дамыту.	тарақтарды тазарту жұмыстарында педагогке көмектесуге үйрету; суланған тарақтарды шаю, оларды щеткалармен тазалау.	Балалардың еңбекке деген дұрыс көзқарасын қалыптастыру, өз-өздеріне қызмет етуге іскерліктерін дамыту.	таза, ұқыпты болуға, дербес әрекеттерін жетілдіре түсуге, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	топ бөлмесіндегі реттілікті сақтауға үйрету; үстел, орындықтардың, сөрелердің шаңын сүрту. Ойнап болған соң ойыншықтарын орын-орнына жинауға тәрбиелеу.
	"Үй құрылысының ретін көрсет" дидактикалық ойыны. Мақсаты: түстерді ажыратуға жаттықтыру; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту.	**"Қай жерде шырылдады?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: дыбыстың қай жерден шыққанын анықтау; алдын-ала дайындық жұмысы: қоңыраушаны	**"Күз" мезгіліне байланысты сюжетті суреттер көрсету.** Мақсаты. Тақырыпқа байланысты сұрақтар қою. Балалардан сұрақтарға толық жауапты талап ету.	**"Дәл осындай гүлді тап" үстел үсті ойыны.** Мақсаты: балаларды суреттегі кескінге ұқсас заттарды табуға жаттығу, зейінділікке тәрбиелеу. балалардың сөйлеу	**"Қуыршақ қонаққа барады" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, ұзындығы бірдей деген өлшемдерді салыстыруға

		дайындайды		тілін қалыптастыру.	жаттықтыру.
Таңертеңгі жаттығу	**(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі) (орамалмен)** 1. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 1.1. Балалар орамалдарымен беттерін жауып "тауып ал" дейді. 1.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады) 2. Бастапқы қалып аяқ алшақ, дене тік, қол төменде 2.1. Оңға бұрылып, қолдарын созып, орамалдарын ұмаждап "жуамыз" дейді. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, орамалдар тізе үстінде 3.1. Жерге шалқалап жатып, орамалдармен беттерін жауып "ұйықтайық" дейді. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады) 4. Бастапқы қалып аяқ бірге, дене бос, қол төменде 4.1. Орамалдарын кеуде тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады)				
Таңғы ас	"Ас - адамның қанаты, ас - адамның қуаты" деген мақал-мәтелді балаларға айтқызу; балаларға тамақты кішкене бөліктерге бөліп жеу керектігін айту; тыныш отырып тамақтануды үйрету; тамақ ішер алдында балалар бір-біріне жақсы дәмді болсын деуі, тамақтан соң алғыс айтулары. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Шаттық шеңбері** Мақсаты: Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен оқу қызметіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру.	**"Көп қолымда - көп" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: аз және көп заттарды ажыратуға салыстыруға жаттықтыру, ойлау	**"Көп және біреу" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: көп және біреу қатынастарын білуге үйрету, заттардың тең, тең емес топтарын	**"Суреттерді орналастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы	**"Тауып ал да, атын ата" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау

	балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Бақыт толы шеңберге. Шаттық толы шеңберге Қол ұстасып келдік біз. Жан достармыз енді біз.	қабілеттерін дамыту.	салыстыру.	орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту.	қабілетін дамыту.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** "Домалайық". Мақсаты. Балаларды тұрған заттың басына доп тигізу арқылы жоғары секіру және допты аяқпен қайшылап ұстап, отырып-тұрып домалату іскерліктерін бекіту, оқу қызметін пысықтау. "Себетке допты	**Дене шынықтыру** "Ғажап күздің сыйлығы". Мақсаты. Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге жаттықтыру; санқа өз серіктерімен тұру қабілетін жетілдіру; тұрған заттың басына допты тигізу арқылы жоғары секіру және	**Музыка** "Ару күз" Мақсаты. Балалардың музыканы тыңдай білуге қызығушылықтарын арттыру; әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; әннің сөздік мағынасын түсініп бірге айта білу қабілетін	**Дене шынықтыру** "Күз қандай?" Мақсаты. Балаларда тұрған заттың басына допты тигізу арқылы жоғары секіру; көлбеу тақтайдың үстімен жүру дағдыларын жетілдіру, гимнастикалық шеңберлермен жалпы дамыту жаттығуларын жасауға	**Сурет салудан ойын-жаттығу.** "Саябаққа күз келді". Мақсаты. Балаларды қылқалам арқылы ағаштарда өскен және ағаштардан жерге түсіп, жерде жатқан сары жапырақтарды салуға үйрету; күз мезгілі туралы. жапырақтардың сарғайып, түскені

	лақтыр" қимылды ойыны. **Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** "Қызыл сары, сап-сары.. атты тақпақты жаттау. Дауысты [ұ], [ү] дыбыстары." Мақсаты. Балаларға күзгі құбылыстың бірі, жапырақтардың түсуі жөнінде мағлұмат беру, ересектің соңынан күз туралы көркем сөзді қайталап, жаттауға үйрету. Сөздік жаттығу. "Күздің бояулары".	кигиз тақтайдың үстімен жүру дағдысын жетілдіру. "Чемпион" қимылды ойыны.	қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысын жетілдіру; дыбысты есту қабілетін жетілдіру; күз кереметтері туралы ұғымдарын кеңейту. Балалардың әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; әннің сөздік мағынасын түсініп, бірге айта білу қабілетін қалыптастыру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысын қалыптастыру; дыбысты есту және қабылдау қабілетін дамыту. Балаларды адамгершілік қарым-қатынас пенізгілік ережелеріне	ынталандыру; оқу қызметін пысықтау. "Әлемі жүрегі" қимылды ойыны.	жөнінде түсініктерін кеңейту. Саусақ жаттығуы "Жапырақтар үшты".

			тәрбиелеу: эстетикалық талғамы мен оқу қызметіне қызығушылықтарын арттыру. "Сарыала қаздар" ойыны.		
2- таңғы ас	Тағамның атауын есте сақтауға, тазалыққа бейімдеу. "Тәбетіміз ашылды. Ас болсын!" **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**				
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Құстарды бақылау.** Мақсаты: көлеміне, қозғалу тәсілдеріне назар аудара отырып, әртүрлі құстардың сыртқы түрінің айырмашылығын таба білуге үйрету. Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (құраған жапырақтарды бір орталға жинау). Мақсаты: топта	**Саусақанды бақылау.** Мақсаты: сауысқанның пайда болуы, оған тән ерекшеліктер туралы түсініктерін қалыптастыру; қыстайтын құстарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (күзгі жапырақтарды	**Ауа-райын бақылау.** Мақсаты: маусымдық өзгерістер туралы түсініктерді қалыптастыруды жалғастыру. бақылауды дамыту, талдауға, қорытынды жасауға үйрету. Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (жемшашарды ілуге көмектесу).	**Шетенді бақылау.** Мақсаты: шетеннің суық мезгілде жануарлар мен құстарға тигізетін пайдасы туралы білімдерін бекіту. Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (учаскедегі тастарды жинау). Мақсаты: тазалықты байқау қабілетін қалыптастыру.	**Жүргізушілердің еңбегін бақылау.** Мақсаты: балалардың жүргізуші жұмысы туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру, ересектердің жұмысына деген қызығушылық пен құрметке тәрбиелеу. Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары

	жұмыс істеуге үйрету, ересектерге көмек көрсету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Құстар мен мысық" (2-3 рет ойнатылады).** Мақсаты: балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын, бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру; епттілікке, шапшаңдыққа, қырағы ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру; балаларды салауатты өмір салтына тәрбиелеу **Өзіндік еркін ойын**	жинау). Мақсаты: жұмыс тапсырмаларын ықыласпен орындауға үйрету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Қарға мен ит", "Допты ұста".** Мақсаты: құстардың қимылдары мен дыбыстарына еліктеуге үйрету; допты екі қолмен ұстау іскерліктерін жетілдіру. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту.** Мақсаты: тепе-теңдікті сақтауға, бір аяқта, қолды белге қойып тұруға үйрету.	Мақсаты: құстарға қамқорлық жасауға деген ықыласты тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Жылқы", "Мысық пен тышқан".** Мақсаты: шашыраңқы жүгіруге, тепе-теңдікті сақтауға үйрету. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар.** Мақсаты: қызығушылықтары бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету және өз құрдастарымен қарым-қатынасқа түсе білуін қалыптастыру.	**Қимыл-қозғалыс ойындары: "Ұшақтар", "Торғайлар мен мысық".** Мақсаты: педагогтің белгісі бойынша қимылдарды тез орындауға және көрсетілген бағытта жүгіруге үйрету. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері: "Себетке доп лақтыр".** Мақсаты: дәлдікті дамыту.	(учаскедегі тастарды жинау). Мақсаты: тазалықты байқау қабілетін қалыптастыру. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Жүргізушілерміз", "Жапырақтар".** Мақсаты: балалардың физикалық белсенділігін дамытуды жалғастыру; ойын әрекеттерінде ересектер еңбегі туралы білімді көрсетуге деген ұмтылысты ынталандыру. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту.** Мақсаты: қозғалыс дағдыларын жетілдіру.

	әрекеттері, далаға алып шығатын материалдармен ойындар. Мақсаты: қызығушылықтары бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету және өз құрдастарымен қарым-қатынасқа түсе білуін қалыптастыру.				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Біртє-біртє тұрғызу, сауықтыру шаралары	Ауыр тастар көтеру. Алақанды жұмып, қолды жартылай көтеріп-түсіру. Жалпақтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту, дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс, этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Балалардың дербес	**Вариативті**	**Математика**	**Қоршаған ортамен**	**Құрастырудан**	**"Құмырсқалар"**

әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**компонент/Шығармашылық** "Жапырақтар түсіп жатыр". Мақсаты. Балалардың күз мезгілінде жапырақтардың түсі туралы ұғымдарын кеңейту: түрлі-түсті жапырақтар жөнінде түсінік беру, ермексаздан түрлі-түсті жапырақтарды жасау икемділіктерін жетілдіру "Жапырақтар ұшты"саусақ жаттығуы **"Торғайлар мен қарғалар" театрландырылған ойын.** Мақсаты: зейінді, төзімділікті, ептілікті дамыту Барысы: балалар екі	**негіздерінен ойын-жаттығу.** "Сан алуан жапырақтар" Мақсаты. Балалардың "көп", "біреу", "бірде-біреуі жоқ" деген ұғымдарды ажырату дағдыларын жетілдіру: заттарды бір қатарға, реті бойынша, бір бағытта солдан оңға қарай оң қолымен орналастыру дағдыларын қалыптастыру, қолдың ұсақ моторикасын, көз өлшемін, зейінді, есте сақтау қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Дамыту жаттығуы. "Жапырақпен ойнайық".	**таныстырудан ойын-жаттығу.** "Аула сыпырушы". Мақсаты. Балаларды аула сыпырушының жұмысымен таныстыру: аула сыпырушының атқаратын жұмысының ерекшелігі мен еңбек нәтижесінің маңызы туралы түсініктерін кеңейту. Дидактикалық ойын: "Аула сыпырушының құралдарын тап". **"Күлкілі маймылдар" театрландырылған ойын.** Мақсаты: зейінді, бақылауды, реакция жылдамдығын дамыту. Барысы: балалар шаңыраққа туралы -	**ойын-жаттығу.** "Сары жапырақтар жерге түсті". Мақсаты. Балаларды құрастыруға икемді қағазды жұмарлау, бүктемелеу, жыртып алу амалдарымен, қасиеттерімен таныстыру: қағазды жыртып шып, қолдағы кескінді белгілі пішінге, жапыраққа, ұқсатуға үйрету; күз мезгілі жөнінде ұғымдарды кеңейту. жапырақтардың сарғайып түсуі жөніндегі түсініктерді анықтау. Құрылыс нәтижесімен ойнату. **"Әлемге саяхат" театрландырылған ойын.** Мақсаты: өз мінез-	**ритмопластика.** Мақсаты: кеңістікті бағдарлай алу қабілеттерін жетілдіру, зейінді жаттықтыру. Барысы: педагогтің шапалағымен балалар залдың айналасында ретсіз қозғала бастайды, басқа балалармен соқтығыспай және үнемі бос кеңістікті толтыруға тырысады.

	топка бөлінеді: "Торғайлар" және "Қарғалар"; содан кейін бір-біріне арқаларымен екі қатарда тұрады. Педагог атаған топ ұстап алады, аты аталмаған топ - "үйлерге" қашады (орындықтарда немесе белгілі бір сызыққа дейін). Педагог баяу сөйлейді: «Қар... - ға ...-лар...». Осы сәтте екі топ қашып кетуге дайын болады. Қарапайым нұсқа: педагог атаған топ алақандарымен шапалақтайды, ал екінші топ орындарында қалады.	**"Ұшады ұшпайды, өседі өспейді" театрландырылған ойын.** Мақсаты: балалардың танымдық қабілетін дамыту. Барысы: педагог затты атайды, егер ол ұшса, балалар қолдарымен қанат қағуды көрсетеді; егер ол ұшпаса, олар қолдарын тізеге қояды. Егер ол өссе, олар қолдарын жоғары көтереді, егер өспесе, олар қолмен жабады.	бұл маймылдар. Олардың алдында бала - жануаттар бағына келуші, ол әртүрлі қимылдар мен қимылдарды орындайды. "Маймылдар", баланың іс-әрекеттерін қайталайды.	құлқын актив білу, сенімі мен қиялын дамыту, балалардың білімін дамыту. Барысы: балаларға әлем бойынша саяхаттау ұсынылады. Олар өздерінің жолдары қайда жатқанын анықтауы керек - шөл арқылы, тау соқпағымен, батпақ арқылы, орман, джунгли арқылы, кемемен мұхиттың арғы жағынан және мінез-құлқын соған сәйкес өзгертуі керек.	
Балалармен жеке жұмыс	**"Күз" тақпағын жаттау.**	**"Жау, жау, жаңбыр!" тақпағын**	**"Өз үйіңді тап" дидактикалық**	**"Суреттерді орналастыр"**	**Жыл мезгілі жайлы әңгімелесу.**

	топка бөлінеді: "Торғайлар" және "Қарғалар"; содан кейін бір-біріне арқаларымен екі қатарда тұрады. Педагог атаған топ ұстап алады; аты аталмаған топ - "үйлерге" қашады (орындықтарда немесе белгілі бір сызыққа дейін). Педагог баяу сөйлейді: «Қар... - ға ... -лар...». Осы сәтте екі топ қашып кетуге дайын болады. Қарапайым нұсқа: педагог атаған топ алақандарымен шапалақтайды, ал екінші топ орындарында қалады.	**"Ұшады ұшпайды, өседі өспейді" театрландырылған ойын.** Мақсаты: балалардың танымдық қабілетін дамыту. Барысы: педагог затты атайды, егер ол ұшса, балалар қолдарымен қанат қағуды көрсетеді; егер ол ұшпаса, олар қолдарын тізеге қояды. Егер ол өссе, олар қолдарын жоғары көтереді, егер өспесе, олар қолмен жабады.	бұл маймылдар. Олардың алдында бала - хайуанаттар бағына келуші, ол әртүрлі қимылдар мен қимылдарды орындайды. "Маймылдар", баланың іс-әрекеттерін қайталайды.	құлқын ақтай білу, сенімі мен қиялын дамыту, балалардың білімін дамыту. Барысы: балаларға әлем бойынша саяхаттау ұсынылады. Олар өздерінің жолдары қайда жатқанын анықтауы керек - шөл арқылы, тау соқпағымен, батпақ арқылы, орман, джунгли арқылы, кемемен мұхиттың арғы жағынан және мінез-құлқын соған сәйкес өзгертуі керек.	
Балалармен жеке жұмыс	"Күз" тақпағын жаттау.	"Жау, жау, жаңбыр!" тақпағын	"Өз үйіңді тап" дидактикалық	"Суреттерді орналастыр"	Жыл мезгілі жайлы әңгімелеу.

	Мақсаты. Бала тілін жаттықтыру. Әртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Күз" (Тұрдыбек Досанов) Ұшырды жапырақты жел екпіні, Ол, сірә, көрді дейсің елеп кімді. Жоғалтқан ойыншығын жас баладай. Мұңайып үй артында терек тұрды.	**жаттау.** Мақсаты. Бала тілін жаттықтыру. Әртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Жау, жау, жаңбыр!" (Шәміл Мұхаметжанов) Жау, жау, жаңбыр, селдетіп. Күткеніміз сен едің. Жас егін де ержетіп. Желкілдетсін желегін. Жау, жау, жаңбыр, тағы да. Дала, тауға көрік бер. Менің еккен бағымда Өссін жүзім, өріктер.	**ойыны.** Мақсаты: өз қаласы туралы, ондағы үйдің орны, әртүрлі ғимараттар туралы білімді қалыптастыру; балалардың зейінділігін, байқағыштығын, бірнеше адамның арасынан өз үйін таба білу қабілетін дамыту; балалардың логикалық ойлау қабілетін дамыту, сөйлеу қабілеті; балалардың туған жеріне деген қызығушылығын арттыру. Барысы: балаларға бірнеше ғимараттан тұратын суреттер ұсынылады, олар өз үйлерін тауып, жауап іздеуі керек.	**дидактикалық ойыны.** Мақсаты: заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту.	Мақсаты: қарапайым сұрақтарға толық жауап беру іскерліктерін жетілдіру.

Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Серуен	Сереуенге деген қызығушылықтарын ояту. Қимыл-қозғалыс ойындары. "Шарларды домалату", "Допты қақпаға түсіру" (3-4 рет ойнатылады). **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Серуеннен оралу	Өз шкафын белгі бойынша тауып алуға, өз киімін өздігімен шешуге, өз қажеттері жайында айтуға машықтандыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Кешкі ас	Тағамның атауын есте сақтауға, тағамды ішу рәсімін жақсы ниетпен қабылдауға бейімдеу. "Кешкі асты таза ішуге, әдепті бала болуды үйренеміз". **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**
"Әлемге саяхат" театрландырылған ойын. **Кешкі ас-2**	Барысы: балаларға әлем бойынша саяхаттау ұсынылады. Олар өздерінің жолдары қайда жатқанын анықтауы керек - шөл арқылы, тау соқпағымен, батпақ арқылы, орман, джунгли арқылы, кемемен мұхиттың арғы жағынан және мінез-құлқын соған сәйкес өзгертуі керек. (мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)
«Тәтті ұйқы» Гигиеналық және шынықтыру шаралары. Ертегі айту. Ұйқыға жатқызу. «Ұйқыларың тәтті болсын!»	Балалардың таза киімдерін кигізу. Жуындыру. Ертегі : «Әнші қоян» мазмұнын балаларға айтып беру. « Ұйқыларың тәтті болсын болсын балалар!»

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Қазан айы 2022 жыл 2 апта

Апта күндері	*Дүйсенбі 10.10.2022*	*Сейсенбі 11.10.2022*	*Сәрсенбі 12.10.2022*	*Бейсенбі 13.10.2022*	*Жұма 14.10.2022*
Қайырлы таң«ұйқыдан ояту,ертеңгілік **шеңбер,ойындар,ертеңгілік гимнастика,гигиеналық шаралар,топтық** қарым-қатынас:қызықты, қысқа және ұзақ мерзімді **іс-әрекеттерін бірігіп** жобалау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күйімен ояту және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Ұйымдастырылған оқу қызметі кезінде оқу құралдарын тарату және оқу құралдарын орындарына жинау іскерліктерін дамыту.	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балаларды тамақ ішер кезде, табақша, қасықтарды қою, ішіп болғанда жинасу іскерліктерін жетілдіру.	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балабақшадағы арнайы жабдықтарды дұрыс пайдалану, кәдімгі, қайта орнына қоюға тәрбиелеу.	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балалардың балабақшадағы ойын бұрышындағы кезекшілікті атқару іскерліктерін жетілдіру.	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балаларға белгіленген тәртіп бойынша киініп-шешіну дағдыларын меңгерту.
	"Түрлі-түсті жолақтар" дидактикалық ойыны. Мақсаты: түстерді атауға, салыстыруға жаттықтыру; берілген тапсырманы орындауға ынталандыру; достық қарым-қатынастарын тәрбиелеу.	**"Суреттерді орналастыр" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту.	**Шаттық шеңбері** Мақсаты. Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен оқу қызметіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу Амандысың, алтын	**"Тәулік бөліктері" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту; тәулік бөліктерін атауға, ажыратуға жаттықтыру.	**"Күз" мезгілі туралы әңгімелесу.** "Күз" мезгіліне байланысты сюжетті суреттерді көру. Педагогтің қойған сұрақтарына толық жауап беру.

			күн! Амандысың, жарқын күн! Маған жылу, жарық бер, Қуаныш пен шаттық бер.		
Таңертеңгі жаттығу	**(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі)** 1. Б.қ. аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алға созып, алақандарын ашып, текшелерін көрсетіп "міне" деген сөзді айтады. 1.2. Б.қ. (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Б.қ. аяқ алшақ, дене тік, текше ұстаған қол кеуде тұсында. 2.1. Оңға бұрылып, қолдарын созып, текшелерін көрсетіп "міне", "міне" деген сөзді айтады. 2.2. Б.қ. (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Б.қ. аяқ алшақ, дене бос, қол төменде. 3.1. Жерге отырып, қолдарын алға созып "міне" деген сөзді айтады. 1.2. Б.қ. (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 3.2. Б.қ. (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Б.қ. аяқ бірге, дене бос, текше ұстаған қол кеуде тұсында. 4.1. Бір орында тұрып секіру, қолдарды кеуде тұсында ұстап, алақанды жұму. 4.2. Б.қ. алақан ашып "міне" деген сөзді айтады (жаттығу 3 рет қайталанады).				
Таңғы ас	"Ат - адамның қанаты, ас - адамның қуаты" деген мақал-мәтелді балаларға айтқызу; балалардың тамақты кішкене бөліктерге бөліп жеу керектігін айту; тыныш отырып тамақтануды үйрету; тамақ ішер алдында балалар бір-біріне астың дәмді болуын тілеп, тамақтан соң алғыс айтулары. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**"Қандай шырын?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: жемістерді ажырату және атау қабілетін жетілдіру, сын есімдерді құруға үйрету, ауызша сөйлеуді, зейінді, есте сақтауды дамыту. Барысы: балалар кезекпен себеттен суреттерді алады, суреттегі жемістерді атайды және осы жемістен алынған шырын қалай аталатынын айтады. Мысалы: "Бұл алма - алма шырыны".	**"Жапырақ қай ағаштан шыққан?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: ағаштарды діндері мен жапырақтары бойынша ажырату қабілетін жетілдіру, зейінін, байқағыштығын, есте сақтауын, қиялын дамыту. Барысы: балалардың алдында жапырақтардың суреттері тұрады. Балалар әр жапырақтың қай ағаштың екенін табады және сол ағаштың үстіне(бетіне) жапсырып қояды.	**"Күз" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: күз мезгілі туралы білімдерін кеңейту; тақырып бойынша сөздік қорларын молайту. Барысы: үстелде әртүрлі маусымдық құбылыстардың аралас суреттер (қар жауады, гүлденген шалғын, күзгі орман, құстар және т.б.) қойылған. Бала күзгі құбылыстарды ғана бейнелейтін суреттерді таңдайды және оларды атайды. Мысал: күн бұлттың артына жасырынып жатыр, жаңбыр жауып тұр және т.б.	**"Күзгі жапырақтар" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: сөздікті "күз", "ағаштар" сөздерімен толықтыру; есімдерді дұрыс қолдана білуге үйрету. Барысы: баланың алдында үлкен карточкалар бар. Кішкентайлары жақын жерде жинақталған. Ол бір кішкентай карточканы алып, қай ағаштың қай жапырағында бейнесін анықтайды. "Бұл үйеңкі жапырағы", т.б.. Содан кейін үлкен карточкадан сол жапырақты іздейді де, оған кішкене жапырақты	**"Қай көгөністі жіберіп алдық?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: тақырып бойынша сөздік қорын белсендіру, зейіні мен визуалды есте сақтауын дамыту. Барысы: ересек бала қоянды көрсетіп, оның бүгінгі туған күні екенін түсіндіреді. Қонақтар келіп көптеген сыйлықтар әкелді. Ересек адам қоянның алдына көгөністер-сыйлықтар қойды, оларды қатарға қойды. Бір көгөністі атамайды. Бала қай көгөніс жетпейді, соны атайды

				қоюды	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** "Айнала алтын күз". Мақсаты. Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүру іскерліктерін жетілдіру, тұрған заттың басына допты тигізу арқылы жоғары секіру, көлбеу тақтайдың үстімен жүру дағдыларын бекіту, оқу қызметін қорытындылау. "Орныңды тап" қимылды ойыны. **Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу.** "Жеміс-көкөніс" дидактикалық	**Дене шынықтыру** "Нанның құдіреті". Мақсаты. Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге жаттықтыру; сапқа өз еріктерімен тұру қабілетін жетілдіру; бөрененің үстімен сенімді жүруге үйрету және допты лақтыру, қағып алу дағдысын жетілдіру. "Чемпион" қимылды ойыны	**Музыка** "Себеттегі жемістер" Мақсаты. Балалардың музыканы тыңдай білу қабілетін арттыру; әнді тыңдай отырып, сипатын ажырата білуге үйрету; дыбыс ұзақтығы туралы ұғым беру; дыбысты есту қабілетін жетілдіру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын жасай білу дағдысын жетілдіру, күз сыйы туралы ұғым беру. Дидактикалық ойын: "Дәмінен ажырат". **Мүсіндеуден ойын-жаттығу.**	**Дене шынықтыру** "Ас - адамның арқауы". Мақсаты. Балаларды педагогтің белгі беруі бойынша аяқтың ұшымен және өкшемен жүру, жүгіру, жүгіріп келе жатып, жай жүріске түсу және аяқтың ұшымен денелерін тік ұстап жүру, шеңбер құрау қабілеттерін жетілдіру, бөрененің үстімен сенімді жүру, допты лақтырып, қағып алу дағдыларын дамыту. "Өзіңе жұп тап" ойыны.	**Сурет салудан ойын-жаттығу.** "Сәбіз". Мақсаты. Қылқаламды үш саусақпен ұстап, түгін бояуға малып, бір нүктеден қағаз бетінің тіке бойымен доғалы сызық жүргізіп, қайта айналдырып, басталған нүктеге жету білігін жетілдіру, салынып қойған сопақша пішінін қылқалам арқылы қызыл-сары бояумен бояу техникасын қалыптастыру, төгілмеуін пен ірермен қолдану дағдыларын

	ойыны. Мақсаты. Балалардың күз сыйлары туралы, көкөністер мен жемістердің өсу ерекшеліктері мен орындары туралы, білімдер аясын кеңейту. Дидактикалық ойын: "Жеміс-көкөніс".		"Күзгі бақшаларға саяхат. Жеміс-көкөністер". Мақсаты. Балаларға күз мезгіліндегі жеміс пен көкөністер туралы ұғымдар беру, балада сәбіздің көкөніске жататыны және күзде пісетіні туралы білімді қалыптастыру. Сергіту сөті. "Жаңбыр жауса - тұрмайық".		жетілдіру; қолдың ұсақ моторикасын, көз мөлшерін, зейінін, елестету қабілетін дамыту. Саусақ жаттығуы. "Жүрейік, жүрейік".
2- таңғы ас	Тағамның атауын есте сақтауға, тазалыққа бейімдеу. "Тәбетіміз ашылды. Ас болсын!" **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**				
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға; өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Пошташының жұмысын бақылау.** Мақсаты: табиғаттағы	**Аула сыпырушының жұмысын бақылау.** Мақсаты:	**Сауысқанды бақылау.** Мақсаты: күздің басындағы	**Күзгі жаңбырды бақылау.** Мақсаты: табиғаттағы	**Мысықты бақылау.** Мақсаты: мысыққа тән ерекшеліктер туралы білімдерін

	маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту; поштаның жұмысы туралы түсініктерін қалыптастыру; ересектердің жұмысына деген қызығушылық пен құрметке тәрбиелеу. **Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (қоқыстарды нақты жерге жинау).** Мақсаты: бірлесіп жұмыс істеуге, істі жалпы күш-жігермен орындауға қол жеткізуге үйрету. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Жапырақтың түсі", "Мен атаған атқа жүгір".** Мақсаты: бір-біріне	сыпырушының жұмысын бақылауды жалғастыру; сөздік қорын байыту арқылы сөйлеу тілінің дамуына үлес қосу; сыпырушының жұмысына деген қызығушылық пен құрметке тәрбиелеу. **Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (белгілі жерге қоқыс жинау).** Мақсаты: қоқысты белгілі бір жерде жинау қабілетін дамыту. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Құстар мен жаңбыр".** Мақсаты: ойын кезінде өзара әрекеттесу қабілеттерін дамыту; **Өзіндік еркін ойын**	құстардың тіршілігі туралы білімдерін байыту. **Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (қоқысты белгілі жерге жинау).** Мақсаты: балаларды тырнауыш және сыпырғышпен жұмыс істеуге үйрету, өз жұмысының нәтижесін көру. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Құстар мен жаңбыр".** Мақсаты: әртүрлі бағытта жүгіруді үйрену **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту, шеңбер бойымен жүгіріп, белгіге тоқтауға**	маусымдық өзгерістер туралы түсініктер қалыптастыруды жалғастыру. **Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (құлаған жапырақтарды жинау)** Мақсаты: еңбексүйгіштікке, еңбек етуге деген құштарлыққа тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Жоғары қарай секіру", "Шеңбер бойымен".** Мақсаты, белгі бойынша жылдам әрекет етуді үйрену; жолдастыққа тәрбиелеу. **Өзіндік еркін ойын**	кеңейту. **Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (сүрлеу жолды сыпыру).** Мақсаты: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимыл-қозғалыс ойындары: "Мысық пен тышқан".** Мақсаты: кеңістікті бағдарлау іскерліктерін дамыту. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, алға қарай екі аяқпен** секіру дағдыларын бекіту.

	соктығыспай жүгіруді үйрену: педагогтің белгісі бойынша тез жүгіруге үйрету; ағаштардың атауын бекіту. **Өзіндік еркін ойын әрекеттері, қозғалыстарды дамыту.** Мақсаты: серуендеуден эмоционалды көңіл-күй қалыптастыру.	**әрекеттері, козғалыстарды дамыту.** Мақсаты: кеңістіктегі және уақыттағы бағдарды жақсарту.	**үйрету.**	**әрекеттері: "Батыл балалар" ойыны.** Мақсаты: жылдам жүгіру жаттығулары, ептілікті дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Түскі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; шанышқыны саусақпен және ортаңғы саусақтармен ұстау қабілетін жақсарту үшін, жоғарғы бөлігін сұқ саусақтармен ұстай отырып, қолдарындағы шанышқының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл айналдыру іскерліктеріне үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай туғызу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				

Біртe-біртe тұрғызу, сауықтыру шаралары	Шынығу жаттығуы: (екі аяқты тізеге бүгіп, кезекпен созып-жинау, табанды төсек үстіне үйкеу) Жалпақтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс: этикет ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу.** "Күз келді". Мақсаты. Балаларды "Күз келді" өлеңінің мазмұнымен таныстыра отырып, тақпақты мұқият тыңдауға үйрету; тақпақтың жатқа айтатын сөздерін есте сақтап, қайталауға жаттықтыру; тақпақтағы күз мезгілін көркем сөзбен әлемі өрнектеген жолдарына	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу.** "Күзгі көріктер". Мақсаты. Балалардың "оң жақ", "сол жақ", "көп", "біреу" деген ұғымдарды ажырату дағдыларын қалыптастыру, педагогтің нұсқауы бойынша заттарды жазықтықта орналастыру іскерлігін жетілдіру; қолдың ұсақ моторикасын, зейінді, ақыл-ойды,	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу.** "Себеттегі жемістер". Мақсаты. Балаларды жемістің бірнеше түрімен таныстыра отырып, оларды өсіру тәсілдері туралы түсініктерін кеңейту; жемістер жайлы түсініктерін жүйелендіру, қарапайым зерттеу жұмыстарымен айналысу қабілетін қалыптастыру, күз сыйынан мәнін ашу. "Дәмінен таны"	**Вариативті компонент/Әлеумет "Жеміс-көкөніс дүкені" ойыны.** Мақсаты. Балаларды жемістер мен көкөністер дүкеніндегі сатушының қызметімен таныстыру; жемістер мен көкөністердің атауларын жатқа айта білу қабілетін қалыптастыру; жемістер мен көкөністерді пайдаланар алдында тазалық ережелерін	**"Кім тез жинайды?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: көкөністер мен жемістерді айыра білуге, топқа бөле білуге, шапшаңдыққа баулу; тәрбиешіні тыңдай білуге тәрбиелеу.

	балалардың назарын аударып, мәнін түсіндіру, күз туралы түсінік беру. "Күз кереметтерін тап" ойыны. **"Ойыншықты тап" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуге үйрету.	есте сақтау, қабылдау қабілетін дамыту. Үстел басындағы дамыту жаттығуы. "Тышқан мен тиінді көректендірейік". **"Нені қайдан алуға болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: адамға қажетті заттарды тани, талдай білуге, нені қайдан алуға болатынын үйрету, сөздік қорларын байыту.	дидактикалық ойыны. **"Ненің төлі жоқ?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: үй жануарларын ажырата білуге, олардың төлдерін ажырата білуге, жануарларды күте білуге, қамқорлыққа ала білуге тәрбиелеу.	сақтауға үйрету; сатушы және тауар сатып алушы қарым-қатынасының ерекшеліктері мен теңге туралы ұғымдарын кеңейту. *"Жемістер мен көкөністер дүкені" ойыны.* **"Сыңарын тап" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балалардың пішіндер туралы түсініктерін кеңейту. Байқампаздыққа және шапшаңдыққа үйрету. Ойынға қызығушылықтарын арттыру. Тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	

Балалармен жеке жұмыс	**Күзгі табиғат құбылыстарының ерекшеліктері туралы әңгімелесу.** Мақсаты. Күзгі табиғат құбылыстарының ерекшеліктері туралы әңгімелесу. Бала тілін жаттықтыру. Әртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Жаңбыр" (Рамазан Тыныканбаев) Бұлттар, Тұрмай ауа бер. Жаңбыр бол да, Жауа бер. Жазыққа бар, Тауға бар. Бақшаға бар, Бауға бар, Белес-белес белге бар, Сусап жатқан шөлге бар.	**"Күзде" тақпағын жаттау.** Мақсаты. Бала тілін жаттықтыру. Әртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Күзде" (Ескен Елубаев) Қайтқан құсты көрдің бе, Қаптай ұшқан әуелеп? Күткен күзім келдің бе Сыңсып бағын мәуелеп? Қамба толдық астыққа, Алғыс саған, алтын күз! Бір уыс дән шашпақ та, Арба қауын алдық біз!	**"Дәл осындай гүлді тап" үстел үсті ойыны.** Мақсаты: балаларды суреттегі кескінге ұқсас заттарды табуға жаттығу, зейінділікке тәрбиелеу, балалардың сөйлеу тілін қалыптастыру.	**"Үй құрылысының ретін көрсет" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: түстерді ажыратуға жаттықтыру, ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін үрдістерін дамыту.	**"Ғажайып дорба" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: сөздік қорларын ойыншық атауларымен толықтыру.

	Әр тамшыны үлессін. Шалғын қаулап Гүл өссін!					
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімі мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Серуен	Сереуенге деген қызығушылықтарын ояту. Қимыл-қозғалыс ойындары: "Шарларды домалату", "Допты қақпаға түсіру" (3-4 рет ойнатылады). **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Серуеннен оралу	Өз шкафын белгі бойынша тауып алуға, өз киімін өздігімен шешуге, өз қажеттері жайында айтуға машықтандыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Кешкі ас	Тағамның атауын есте сақтауға, тағамды ішу рәсімін жақсы ниетпен қабылдауға бейімдеу. "Кешкі асты таза ішуге, әдепті бала болуды үйренеміз". **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**					
«Ұстап ал ойыны» Ойындар,өзіндік іс-әрекет **Кешкі ас-2**	Ойындар және біркалыпты қимылды ойындар ұйымдастыру.					

«Тәтті ұйқы» Гигиеналық және шынықтыру шаралары. Ертегі айту.Ұйқыға жатқызу. «Ұйқыларың тәтті болсын!»	Балалардың таза киімдерін кигізу. Жуындыру Ертегі : «Бауырсақ» мазмұнын балаларға айтып беру. « Ұйқыларың тәтті болсын болсын балалар!»

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
Қазан айы 2022 жыл 3 апта

Апта күндері	*Дүйсенбі 17.10.2022*	*Сейсенбі 18.10.2022*	*Сәрсенбі 19.10.2022*	*Бейсенбі 20.10.2022*	*Жұма 21.10.2022*
Қайырлы таң-қуанышпен қарсы алу, ертеңгілік шеңбер, ойындар, ертеңгілік гимнастика, гигиеналық шаралар, топтық қарым-қатынас: қызықты, қысқа және ұзақ мерзімді іс-әрекеттерін бірігіп жоспарлау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балаларды топ бөлмесінде реттілікті сақтауға үйрету: ойыншықтарды,	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балаларға балалар еңбегін әңгімелеп беру; кезекшілердің өз істеріне дұрыс	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Балалар белгіленген рет бойынша киініп-шешіну дағдыларын меңгеруге	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Үстел үстіне ыдыс-аяқтарды, нан салатын ыдысты, шыны -аяқтарды,	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Үйді өсімдікпен таза ұстай білуін, табиғат мүйісіндегі мекендеушілерді

әрекеттер)	құрылыс материалдарын өздігінен орнына жинау, оларды сындырмау.	үйретіп, тостағанды тұтқасынан, нан салуға арналған ыдысты екі қолымен ұстауды т.б. естеріне салып отыру.	бәтеңкесінің бауын байлау, түймелерін салу, киімдерін іліп немесе ұқыптылықпен бүктеп қоюға, үлкендердің көмегімен киімін дер кезінде ретке келтіруге, тазалау, келтіру т.б., іскерліктерін дамыту.	шұңғыл табақты, майлық салатын ыдыстарды, тамақ ішу жабдықтарын: қасық, шанышқы, пышақты қойып шығу іскерліктерін дамыту.	күте білуін қалыптастыру.
	"Апта күндері" дидактикалық ойыны. Мақсаты: апта күндерін атап, есте сақтай білуге үйрету. **"Нан дастарханға қалай келеді?"** Мақсаты: бидайды қалай өсіру және одан нанды қалай жасау жөніндегі балалардың білімдерін толықтырып жүйелеу; диқаншылардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	**"Лото" үстел үсті ойыны (отбасы).** Мақсаты: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру, байқампаздыққа тәрбиелеу. Әр бала отбасы мүшелерінің киімдерінің фотосуреттерін жинайды, бір атаумен біріктіреді.	**"Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы.** Мақсаты: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз. Шәйнектен тек шай сұйығы ғана	**Саусаққа арналған жаттығу: "Сәлем".** Мақсаты: балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Сәлемдесем әрдайым (Екі қолдарын айқастырып кеуделеріне қояды) Үйде және бақшада (Екі қолдарын алға жаяды)	**"Дойбы" үстел үсті ойыны.** Мақсаты: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту, байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын мақсаты. Қарсыластың фигураларын толық жою немесе жүру жолын бұғаттау. **"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы.** Мақсаты: балаларды

	"Балабакша ережесін сақтау" тақырыбында әңгімелесу. Мақсаты. Балабақшада өзін-өзі дұрыс ұстау ережелері туралы әңгімелесу.	**"Біздің үйдегі көмекшілер" жаттығуы.** Мақсаты: балалардың тұрмыстық техникамен қолдану қағидалары туралы түсініктерін пысықтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары жоғарыны нұсқайды) Біз оны қосамыз. (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Көрсетеді көгілдік (Шаңсорғышпен тазалаған сынай таныту) Кішкентай шаңсорғыш! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру)	құймамайды: сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: біреуінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стакандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. **Көркем сөзді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы.** Мақсаты: жылдың төрт мезгілі ретін білуге	Титі "сәлем" - деймін мен ("Қанаттары" екі қолдарын сәл көтеріп, қайта түсіріп қағып тұрады) Қасымдағы көршіме (Бір қолдың сыртын екінші қолдың алақанына беттестіре саусақтарды жан-жаққа аша «күн» жасайды) **"Қарама-қайшылық" жаттығуы.** Мақсаты: сөздік қорларын кеңейту, қарама-қарсы мағыналы сөздерді қолдануға үйрету. Ойын құралы: доп. Тәрбиеші белгілі бір сөзді айтады: мысалы - "ауыр" деген сөзді айтады да бір балаға допты лақтырады. Допты қағып алған бала, ауыр затты айту қажет. Жауап бергеннен кейін	сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу, жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! - Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерің шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру)

		Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз. (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Басып қалсаң тетігін. (Екі қолдың әр саусақтарын бір-біріне тигізу) Қайнап кетер ток пешім! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз. (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Өте ыстық үтігім (Алақанның сыртқы жағын бі-біріне үйкелеу) Басар киім түтігін!	Бөлу сызығына бірінші жеткен топ жеңіске жетеді.		

		Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз. (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Тоңазытқышты ашыңыз. (Екі қолды уқалау) Салқыннан тұр асыңыз! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз. (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Шай ішейік шәйнектен (Қолды шыңға сермеу) Ызылдайтын жәймен! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру)	лағдыландыру: есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". **Төрт досым жанымнан өткен:** Жаз, күз, қыс және көктем. **Ұмытпаймын не бүгін, не ертең:** "Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова **"Алмалар" дамытушылық ойыны.** Мақсаты: балалардың сөздік қорларын кеңейтуге ықпал ету, тілдерін дамыту. Екі топ бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Екі топтың арасынан бөлу сызығы жүргізіледі. Әртүрлі тақырыптарды қолдануға болады. Қажет сөзді атап, бір шым жасау керек.	допты, қайталап тәрбиешіге лақтырады. Ойын осылай жалғаса береді. Мысалы: ауыр - тас, жүк; шыны - ыдыс, әйнек, т.с.с.	

		(Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Аударған А. Кокенова.			
Таңертеңгі жаттығу	**(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі)** 1. Б.қ. аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алға созып, алақандарын ашып, текшелерін көрсетіп "міне" деген сөзді айтады. 1.2. Б.қ. (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Б.қ. аяқ алшақ, дене тік, текше ұстаған қол кеуде тұсында. 2.1. Оңға бұрылып, қолдарын созып, текшелерін көрсетіп "міне", "міне" деген сөзді айтады. 2.2. Б.қ. (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Б.қ. аяқ алшақ, дене бос, қол төменде. 3.1. Жерге отырып, қолдарын алға созып "міне" деген сөзді айтады. 1.2. Б.қ. (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 3.2. Б.қ. (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Б.қ. аяқ бірге, дене бос, текше ұстаған қол кеуде тұсында. 4.1. Бір орында тұрып секіру, қолдарды кеуде тұсында ұстап, алақанды жұму. 4.2. Б.қ. алақан ашып "міне" деген сөзді айтады (жаттығу 3 рет қайталанады).				
Таңғы ас	Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, әрекеттесу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш. Сорпаңмен бәрін іш. Келген асты алдыңа Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Үшкен не жасалады?"	"Мамандықты ата" дидактикалық	"Құбылысты жай" дидактикалық	"Астық өсірушіге жұмыс істеу үшін не	"Нан өнімдерін кім көбірек атайды?"

	дидактикалық ойыны. Мақсаты: танымдық қызығушылықты, ойлауды, көрнекі зейінді дамыту. Барысы: балалар тек ұннан жасалатын тағамдарды атайды.	ойыны Мақсаты: балалардың нан өсірумен және өндірумен айналысатын кәсіптері туралы түсініктерін кеңейту, сөздік қорын кеңейту. Барысы: педагог сөйлемді бастайды, балалар аяқтайды (мысалы: комбайнмен жұмыс істейді ... комбайнер және т.б.)	ойыны. Мақсаты: пішінді, көлемді қабылдауды дамыту, балаларды өлшемді өсу (кему) ретімен көзбен анықтай білуге машықтандыру, көзді, визуалды қабылдауды дамыту. Барысы: балалар картада көрсетілген құймақтарды ретімен нөмірлейді (1-ден 10-ға дейін) ең кішісінен үлкеніне дейін және керісінше.	қажет?" дидактикалық ойыны Мақсаты: балалардың ауылшаруашылық технологиясы, астық өсірушінің құралдары туралы білімдерін бекіту, визуалды қабылдауын, зейінін, есте сақтауын дамыту. Барысы: балалар ауылшаруашылық техникалары мен астық өсірушінің құралдары бейнеленген суреттерді таңдайды.	дидактикалық ойыны Мақсаты: танымдық қызығушылықты, есте сақтау қабілетін дамыту, сөздік қорын байыту Барысы: шеңберде тұрған балалар әртүрлі нан өнімдерін атайды, осындай заттардың көпшілігін атаған жеңімпаз болады
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** "Нан бар жерде ән бар". Мақсаты: Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүру дағдыларын жетілдіру; балаларда	**Дене шынықтыру** "Торғай секіреді". Мақсаты: Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге жаттықтыру; сапқа өз еріктерімен тұру қабілетін жетілдіру.	**Музыка** "Ас - адамның арқауы". Мақсаты: Балалардың музыканы тыңдай отырып, сипатын ажырата білу қабілетін арттыру, әнді тыңдауда дыбыс	**Дене шынықтыру** "Екі аяқпен секіремін". Мақсаты: Балаларды әртүрлі бағыттарда, жылдам және баяу қарқында жүгіру дағдысын қалыптастыру, сапқа өз еріктерімен тұру	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Тандырнан" Мақсаты: [illegible] дөңгелек үстін тие

	бөрененің үстімен сенімді жүру; допты лақтырып, ұтып алу дағдыларын бекіту. "Балапандар" қимылды ойыны.	алға жылжи отырып, екі аяғымен секіруге үйрету және допты әкпен қайшылап ұстап, отырып-тұрып домалату дағдысын жетілдіру. "Торғай" қимылды ойыны. **Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Ақ бидай". Мақсаты. Балаларды бидаймен таныстыра отырып, бидай дақылын өсіру туралы түсініктерін кеңейту; бидай жайлы білім беруде қарапайым зерттеу жұмыстарымен айналысу қабілетін қалыптастыру; бидай өсімдігінің қасиеті мен маңызы жөнінде мағлұмат беру. Ас атасы – нан туралы ұғым беру. "Қандай тағам?" дидактикалық ойыны.	ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру; дыбысты есту қабілетін жетілдіру; музыка әуенімен бірге би ырғақтарын үйлесімді жасай білу дағдысын жетілдіру; нанның қасиеті туралы ұғым беру. Балалардың әнді тыңдауда дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру, дыбысты есту қабілеті мен музыка әуенімен бірге би ырғақтарын үйлесімді жасай білу қабілетін дамыту. Балаларды достық, қарым-қатынас пен ізгілік ережелеріне тәрбиелеу; эстетикалық мәдениетін, оқу қызметіне белсенділіктерін арттыру. "Кішкене тоқаштар".	қабілеттерін жетілдіру; балаларды алға жылжи отырып, екі аяғымен секіруге үйрету. "Құстар мен мысық" қимылды ойыны.	және көлденең сызықтармен, шахмат етіп, дөңгелек сырты аясын ұсақ дөңгелектер арқылы безендіру техникасын жаттықтыру; элементтердің пішінін, реттілігін, олардың арасындағы қашықтықты ескере отырып, ою-өрнектерді жазықтыққа орналастыру дағдыларын қалыптастыру; қолдың ұсақ моторикасын, көзбен пішін мен түстерді қабылдау, зейін мен елестету қабілетін дамыту. Саусақ жаттығуы. "Нан илейді Нұрай"

			дидактикалық ойыны.		
2- таңғы ас	Тағамның атауын есте сақтауға, тазалыққа бейімдеу. "Тәбетіміз ашылды. Ас болсын!" **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**				
Серуенге дайындық	Балаларды өз киімдерін тануға, атауға, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуға үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Серуен	**Күн-жылу мен жарық көзі.** Мақсаты: күн-жылу мен жарық көзі екені жайлы түсініктерін нысықтау; талқылау, дәлелдеу біліктіліктерін дамыту; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Зерттеу. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсыну. - Күнге қарағанда, өзіңді қалай сезінесің? - Күнге тура қарай аламыз ба, көзімізге зиянын тигізбей ме? Педагог балаларға екі тасты алып, біреуін күннің көзіне, екіншісін көленкеге, яғни, жан-жағын	**Желді бақылау.** Мақсаты: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. **"Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы.** Педагог әрбір баланың қолына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап,	**Суды бақылау.** Мақсаты: ыдысқа құйылған суға қарап, оның айнадай мөлдір екеніне көз жеткізу; судың қозғалуын, ағымын, жерге сіңіп жоғалуын байқатып, өсімдіктердің тамырларына өте қажет екендігін түсіндіру; байқағыштыққа, ұғымталдыққа тәрбиелеу. Бақылау барысы. балалардың назарын судың қасиеттеріне аудару. Су сұйық, әртүрлі температураға ие болуы мүмкіндігі (ыстық, жылы, суық) Су мөлдір, айна ұқсап заттарды	**"Ауа-райын бақылау (бұлтты күн)". "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы.** Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суға мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерің шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір алақпен	**Суды бақылау.** Мақсаты: судың көптеген қасиеттерін зерттеуге деген ынталарды ояту; суды үнемдеп қолдану ережелеріне үйрету; экологиялық білімдерді қалыптастыру. Балалардың назарын судың қасиеттеріне аудару Асфальтқа шашыраған су тез кебеді. Неге екенін сұрау Қыста суды шашыратқаны туралы бейнежазбаны көрсету. Су неге айналатынын, бұл не себептен болатынын сұрау.

	жауын, каранғы жерге коюды сұрайды. Біраз уакыттан кейін, балалар күн көзінде тұрған тас көлеңкеде тұрған таска қарағанда қызып, жылы екеніне көз жеткізеді. Күн көзінде зат қызатынына корытынды жасау. **Еңбек тапсырмалары: кіші топ балаларына ойын аумақтарын жинауға көмектесу.** Мақсаты: жасы кішіге көмектесуге ұмтылуға үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны.** Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке.	түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер катты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. **Еңбек әрекеті: ойын алаңына ағаштардан құрап түскен ұсақ бұтақтарды жинау.** Мақсаты: аула сыпырушыға көмек көрсету, өзгелердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер	бейнелейді. Суды жапалд ыдысқа құйып қойып, оның бетіне қараса, көк аспан, бұлттар, өзіміздің де бейнеміз көрінеді. Суға тастарды салса - түбінде жатқан олар айқын көрінетін болады, тіпті балықтарды жіберсе, олар нақты көрінеді. **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке достыққа тәрбиелеу **Еңбек әрекеті: құмсалғыштың бетін коқыс бұталардан тазалау.**	секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Ескінші аякпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аякпен секіру) **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: гүл суару.** Мақсаты: түскен гүл жапырақтарын тырмамен тазалау. **"Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады	балалармен суда қандай заттар суға батып жатқанын, қайсысы жүзетінін анықтау. Неліктен олар жүзіп немесе батып бара жатқанын анықтау. **Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару.** Мақсаты: еңбекқорлыққа, бастаған ісін аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны"

	қырағылыққа, ептілікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез жеткізіп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып	бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін. Педагог барлық балалардың бірқалыпты қимылдауын қадағалап жүруі керек. Шеңбер бойымен жүргізу	Мақсаты: ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. **"Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе	[illegible], қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде ұйықтаған болып отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған үлгі, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық. Балалар жақын келеді. Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "ойнап" "балаларға" қарай жүгіріп, оларды ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында	сандық артына тығылады, жалғыз "бояушы" [illegible] "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады, тұрады. Әрбір бала өзінің атын айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушыға" сұраған кезде, ол ойлап қойған түсті айтып, ойынға кіреді. Педагог - кейін балалардың бірі "бояу сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды. - Сәлеметсіз бе! Кім болдыңыз? "Бояушы" - Мен бояушымын. Үстіме бояулар киемін. Алыстан келдім. Бояу үшін төлей беремін. "Бояу сатушы" - Түсі қандай бояуды

	жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сойтіп, ақсүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. **"Өрт сөндірушілер оқуда" ойыны.** Мақсаты: қабырғаға өрмелеу біліктіліктерін бекіту; зейіндерін дамыту. **Өз бетінше еркін ойын әрекеті, аланда шығарылған материалмен ойындар.** "Шеңберді дәлде" Мақсаты: нысанаға дәлдеп тигізуге жаттықтыру.	үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы.** Мақсаты: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс	жатқан баланың орнына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. **"Кім мәреге жетеді?" қимылды ойын-жаттығуы.** Мақсаты: белгіге дейін қос аяқпен және бір аяқпен секіру техникасын дамыту; шыдамдылыққа тәрбиелеу. **Балалардың шығарылған материалмен дербес ойын әрекеті.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға санды қосылуға тәрбиелеу.	балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. **"Түстерді тап" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: педагогтың белгісі бойынша түстерді тауып, белгілі қимылдарды орындауға бейімдеу. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.** Мақсаты: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөneледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағасы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды" қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сол таңдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр

		координациясын дамыту, негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру, ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.			Беділы **"Кім қаншама алып тастайды""** **қимылды ойын-жаттығуы.** Мақсаты: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту, негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру, ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі жалғастыру. "Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды.				

	Оған қарап бөпежан. Суға қолын созды				
Түскі ас	Балалардың назарын тамаққа аудару; тамақтану мәдениетін қалыптастыру, үстел үстінде өзін-өзі ұстау ережелерін үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау, тыныштандыратын әуен қосу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, оң аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. 4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**				
Бесін ас	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс: әдептілік ережелері. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Еркежан әжей нан пісірді" атты суреттер сериясы бойынша әңгімелеу. Мақсаты. Балаларда нан туралы қарапайым ұғымдарды қалыптастыру, нан тақырыбына қатысты	**Математика негіздері** "Әженің бауырсақтары". Мақсаты. Балалардың "тат бірeу немесе көп" деген өлшем бірліктерін ажырату, дене мүшелерінің орналасуын суреттеу, оларды өз бойынан (денесінен) табу	**Сюжетті-рөлдік ойын. "Асхана".** Мақсаты: балалардың асханада жұмыс жасайтын мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері жайлы білімдерін; әдептілік ережелерін меңгеруді, қоғамдық орындардағы тамақтану әдебін,	**Құрастырудан ойын-жаттығу** "Еркежан әжейдің түрлі бауырсақтары" Мақсаты. Балаларды құрастыру материалы қағаз қасиеттерімен: жұмарлау, илеу тәсілдерімен таныстыру; қағаз бөлігін жыртып алып, саусақтармен жұмарлап, алақандар	**Қоршаған ортамен таныстудан ойын-жаттығу** "Күз кереметі". Мақсаты. Балаларды күз кереметтерімен таныстыра отырып, күз айының ерекше (өзіне тән) қасиеттері туралы түсініктерін кеңейту, табиғатқа деген қамқорлық

	қарапайым фразаларды педагог соңынан қайлап айтуда жаттықтыру; ойындар барысында қарапайым диалогтарға, сұраққа жауап айтып, қатысуға үйрету. "Сен не істедің?" сөздік жаттығуы.	іскерліктерін қалыптастыру; кеңістікте бағдарлау, есте сақтау қабілетін, қолдың ұсақ моторикасын, ой-өрісін дамыту. Үстел басындағы дамыту жаттығуы. "Еркежан әжейдің немересін киіндірейік". **"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балалардың мезгілдік табиғат құбылыстары жайлы білімдерін бекіту; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту. Барысы. Педагог барлық жыл мезгіліне тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылысты, жыл мезгілін табуға	оларды сақтауға ынталануды бекіту; еңбекті құрметтеуге, әдептілік негізінде қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Асхана жиһаздары (үстел, орындықтар), асхана қызметкерлерінің киім үлгілері мен (аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері). Барысы. Алдымен педагог балалармен асханадың адамдар (тұтынушы) үшін түрлі тағамдар әзірлеу жұмысы жайлы әңгімелеседі. Суреттер көрсетеді, педагогикалық жағдаяттарды шешеді. Алдымен педагог балалармен бірге белгілі тағамдар тізімін, ас мәзірін құрастырады. Ол үшін педагог пен балалар кешкі уақытта	ірісына түйіршіктен, айналдырып, илеп, шарлар тәрізді денелерді, бауырсақтарды жасап шығаруға үйрету. Құрылыс нәтижесімен ойнату. **"Дүкен" сюжетті-рөлдік ойыны.** Мақсаты: балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа баулу. Қажетті құралдар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, тағам түрлерінің ойыншықтары, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған ақшелектер. Ойын шарты. Бұл ойынды әуелі жеке-жеке ойнатып, әбден жаттыққаннан кейін үш дүкенді қатар ашып ойынды	қатынасының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру. Дидактикалық ойын: "Күз аруының көйлегін безендір". **"Қуыршақ бөлмесін жасаймыз" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: жиһаз және оның мақсаты туралы білімді бекіту. Құрал-жабдықтар: балалар жиһазының заттары. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға: - Алуа қуыршағына жаңа жиһаз сатып алды, бірақ ол оны бөлмеге қалай қою керектігін білмей тұр. Оған жиһаз қоюға көмектесейік. Тәрбиеші балалармен бірге үстелді ортаға қояды. Үстелдің қажеттілігі туралы балалардан сұрайды. Мысалы, Әсем: "Бұл

			әрекетін белсендіру үшін. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: адамдар дәмді, әсем безендірілген тағамдардан дәм тату үшін, асхана жұмысшылары тынбай еңбектенеді. "рахмет" ,"өтінемін"сөздерін қолдану, дастархан басында шуламау, асты дұрыс шайнау, асхана құралдарын дұрыс қолдану - адамның қоғамдық орындарда ережелерді орындау негізгі міндеттері.	Ойыншық алғысы келген балалар ең әуелі кассирге ақшасын төлейді. Не алғысы келетінін айтады. Кассир чек жазып береді. Чекті алып сатушыға береді. Сатушы «тағы да келіп тұрыңыз» - дейді. Тәрбиеші ойынға жалпы басшылық жасайды.	
Балалармен жеке жұмыс	Артикуляциялық жаттығулар. Мақсаты. Артикуляциялық жаттығу арқылы баланың сөйлеуін, тілін, дыбысты дұрыс дыбыстауын дамыту.	"Жауын" тақпағын жаттау. Мақсаты. Күз мезгіліндегі табиғи құбылыстардың ерекшеліктері туралы әңгімелесу. Бала тілін жаттықтыру. Әртүрлі өлең.	Артикуляциялық жаттығулар. Мақсаты. Артикуляциялық жаттығу арқылы баланың сөйлеуін, тілін, дыбысты дұрыс дыбыстауын дамыту.	""Ертеңгілік"" тақпағын жаттау Мақсаты. Тәулік бөліктері туралы әңгімелесу. Сұрақтар қою. Балалардың сұрақтарға толық жауаптарын талап ету. Бала тілін	Жұмбақ жаттау Мақсаты. Жұмбақтардың шешімін табу. Әр жұмбақтың суреттері болу керек.

		міндеті Балаларды өз жауаптарын бір сөзбен ғана емес, сондай-ақ не себепті құбылыстың болғанын түсіндіру.	жұмыстардан ойында пайдаланатын түрлі тағамдардың фотосуреттерін қиып алады. Педагог адамдар келгенше жұмысшылардың жұмысын бақылауда ұстайды (балалардың орындарында отырып). Барлық тағамдар дайын болғаннан кейін, балаларды (тұтынушыларды) ас бөлмесіне шақырады. Келушілерге даяшы ас мәзірін ұсынады, балалар тапсырыс береді, аспаз ас әзірлеуді көрсетеді, даяшы балаларға асты әкеліп, "төлем" қабылдайды. Балалар "даяшы", "мәзір", "тағам" сияқты жаңа сөздерді айту керек. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, қосымша сұрақтар қояды, балалардың	құрал-жабдықтау. Балаларды рөлдерге бөлу: 2 бала сатушы, 1 бала кассир, қалғандары тұтынушылар. Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді. Ереже бойынша сатушылар да, тұтынушылар да бір-бірімен сыпайы сөйлеседі. Бір затты сатып алған соң, рахмет айтуды ұмытпауы керек. Сатушыда өз кезегінде «Тағы да келіп тұрыңыз», - деп ілтипат білдіреді. Бірінші ойыншық дүкенін ұйымдастыру. Ойынның [illegible] жаңаша үстел қойылған сөреде «Дүкен» деген жазу ілулі тұрады. Кассирдің алдында есепшот, [illegible] сатушы [illegible] қағаз, қарындаш.	үстел [illegible] бөлменің ортасына қояды. [illegible] болады. Орындықты үстелдің жанына қою керек, сол оған отырады. Осындай әр жиһаздың қажеттілігін балалар сипаттап, айтып береді.

		тақпақтарды айтқызу. "Жауын" (Төлеген Нұрмұхамедов) Қызыл отты қамшысы Көкке жарқыл шашады. Еркебұлан тамшысы Домаланып қашады. Жаңбыр жауып өтеді. Қуанады сарғалдақ. Дала жайнап кетеді. Бір шомылып алғанда-ақ!		жаттықтыру. Әртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Таңертең" (Кәстек Баянбаев) Ерте тұрғым келмейді. Бірақ тағы тұрамын. Көзім түк те көрмейді. Естімейді құлағым. Суды ағызып ақырын. Жуған болам бетімді. Кешегі көп ақылым Кеміп қалған секілді. Бала бақша бүгін де Барғым келе қоймайды. Жақсы көрем үйімде Кейде жеке болғанды. Бірақ үйден шығамын Қол ұстасып көкеммен. Аппақ қып көп құлағым. Бала бақша жетем мен.	
Серуенге дайындық	Серуенге жиналу кезінде балаларға				

	белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Аулалағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Серуен	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. Қимыл-қозғалыс ойындары."Өз үйіңді тап", "Пошта" (3-4 рет ойнатылады). **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Серуеннен оралу	Өз шкафын белгі бойынша тауып алуға, өз киімін өздігімен шешуге, өз қажеттері жайында айтуға машықтандыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Кешкі ас	Тағамның атауын есте сақтауға, тағамды ішу рәсімін жақсы ниетпен қабылдауға бейімдеу. "Кешкі асты таза ішуге, әдепті бала болуды үйренеміз". **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**
"Әлемге саяхат" театрландырылған ойын. **Кешкі ас-2**	Барысы: балаларға әлем бойынша саяхаттау ұсынылады. Олар өздерінің жолдары қайда жатқанын анықтауы керек - шөл арқылы, тау соқпағымен, батпақ арқылы, орман, джунгли арқылы, кемемен мұхиттың арғы жағынан және мінез-құлқын соған сәйкес өзгертуі керек. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**
«Тәтті ұйқы» Гигиеналық және шынықтыру шаралары. Ертегі айту. Ұйқыға жатқызу. «Ұйқыларын тәтті болсын!»	Балалардың таза киімдерін кигізу. Жуындыру. Ертегі : «Әнші қоян» мазмұнын балаларға айтып беру. « Ұйқыларың тәтті болсын болсын балалар!»

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Қазан айы 2022 жыл 4 апта

Апта күндері	Сенбі	Дүйсенбі 24.10.2022	Сейсенбі 25.10.2022	Сәрсенбі 26.10.2022	Бейсенбі 27.10.2022	Жұма 28.10.2022
Қайырлы таң-ұйқыдан ояту, ертеңгілік шеңбер, ойындар, ертеңгілік гимнастика, гигиеналық шаралар, топтық қарым-қатынас, қызығушылықты, қысқа және ұзақ мерзімді іс-әрекеттерін бірігіп жобалау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күйімен ояту және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау.					
Балалардың дербес әрекеті	"Еңбекке баулу" Мақсаты. Үстел			"Еңбекке баулу" Мақсаты	"Еңбекке баулу" Мақсаты	"Еңбекке баулу" Мақсаты

(баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	үстіне ыдыс-аяқтарды, нан салатын ыдысты, шыны-аяқтарды, шұңғыл табақты, майлық салатын ыдыстарды, тамақ ішу жабдықтарын: қасық, шанышқы, пышақты қойып шығу іскерліктерін дамыту.			Балаларды ойыншықтар мен көмекші құралдарды өз бетінше және эстетикалық түрде орналастыруға, шкафтарда тәртіпті сақтауға, шаңды сүрту.	Балаларды өсімдіктерді суару, жемсалғышты, астауды, көкөністерді жуу; астауға су құю және дайын жемді жемсалғышқа салу, балыққа жемді өлшеуішпен салуға үйрету.	Балаларды сумен жұмыс жасағанда гигиеналық дағдыларды сақтауға үйрету; жеңдерінді түріңдер, матаны сулап, құрғатыңдар, лас болған кезде шайыңдар. Сумен жұмыс кезінде еңбек дағдылары мен әдеттерін, ұқыптылығын дамыту.
	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстарды суреттеуге үйрету және оларды ажырата білу.			**"Құс қайда?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: қыстайтын құстар мен қоныс аударатын құстарды тану, оларды дұрыс атай білу қабілеттерін	**"Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш.** Мақсаты: балаларды мәтіннің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны,	**Саусақ жаттығуы.** Мақсаты: балаларды қимылдарды мәтін жолдарына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, елестету, ойлау

	"Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Құралдар: Бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары.			қалыптастыру. **"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту; балаларды өсімдіктердің түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүлшоқтарын жасауға үйрету. Барысы: үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары тұрады. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған	ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады. (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады. Көк аспанда, биікте. (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғары көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды.	қабілетін дамыту. Шаршы бұрышын құрайық. Саусақ ұштарын қосайық. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Төрт бұрыштар жиналып, Бір пішінге құрылды. **Үстел үсті ойыны: "Суретті құрастыр".** Мақсаты: бөлшектерден тұтас бір бөлікті құрастыруды дағдыландыру, балалардың қабылдауын, байқағыштығын, ойлау қабілеттерін дамыту.

				жапырақшаларға түсі бойынша және пішіні бойынша сәйкес келетін гүлді табады.	(Саусақпен бұлғау) Құстар бұттай болмайды. Бұттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, **саусақтармен**	
					бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. ***"Лото "Құстар""* үстел ойыны.** Мақсаты:	
					құстарды топтастыруға және жалпы атау арқылы атауға дағдыландыру; зейінді, байқауды дамыту. Балалар берілген	

					суреттерді топтастыруды: үй және жабайы құстардың суреттері бойынша.	
Таңертеңгі жаттығу	**"Қуыршақпен ойнаймыз".** Б.к. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде. 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру (3рет). 3-4 б.к. Аяқ алшақ, қуыршақ алда. 1-2 денені оңға, солға бұру, б.к. келу. Б.к. қуыршақты кеуделе ұстау. 1-4 алға еңкею - "Қуыршақтар билейді". 5-6 б.к. келу (3рет). Б.к. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою. 3-4 тік тұру. Қуыршақпен оңға, солға айналу (2 реттен). **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Таңғы ас	Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш. Сораптамай баппен іш. Келген асты алдыңа Таусып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды.					

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)					
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Артығын тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: әр мезгілдің белгілері туралы білімдерін, өз ойларын нақты жеткізе білу қабілеттерін нығайту; есту зейінін дамыту. Барысы: педагог мезгілді: "Күз" деп атайды. Содан кейін ол жыл мезгілдерінің белгілерін тізбектейді (құстар жылы жаққа қарай ұшады; ағаштарда жапырақтар сарғаяды; үлпілдек ақ қар жауады). Балалар			Шаттық шеңбері Мақсаты: Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен оқу қызметіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Кел достарым, келіңдер. Қолдарыңды беріңдер. Шаттық толы шеңберге. Қуанышпен еніңдер. Шақырамын сендерді.	"Біздің жердің құстары" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларға біздің жердің қыстайтын және жыл құстары, олардың әдеттері, сыртқы түрі, қоректенуі, тіршілік ету ортасы туралы жалпылама түсінік қалыптастыру; құстарды сыртқы түріне қарай ажыратып, суреттерден таба білуге үйрету; туған жердің табиғатына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	"Жыл құстары мен қыстайтын құстарды ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсаты: құстар туралы білімдерін толықтыру; жыл құстары мен қыстайтын құстарды бір-бірінен ажырату іскерліктерін жетілдіру. Барысы: балаларға жыл құстары және қыстайтын құстар бейнеленген суреттер ұсынылады. Магниттің көмегімен олар жыл құстарын магниттік тақтаның бір

	қосымша белгіні атайды және өз таңдауын түсіндіреді.			Жолдастарым кел бері. Толтырайық шаттыққа. Дөңгеленген шеңберді.		жағына, ал қыстайтын құстарды екінші жағына жапсырады.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру** "Торғай секілді секіреміз". Мақсаты. Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүру іскерліктерін жетілдіру; алға жылжи отырып, екі аяғымен секіру және допты аяқпен қайшылап ұстап, отырып-тұрып домалату дағдыларын бекіту.			**Музыка** "Торғай". Мақсаты. Балалардың әнді тыңдауда дыбыс ұзақтығы, тембрі туралы ұғымын қалыптастыру; дыбысты есту мен қабылдау қабілетін және зейінін дамыту; музыка әуенімен би қимылдарын үйлесімді орындауға дағдыландыру. "Тоқылдақ" ойыны.	**Дене шынықтыру** "Жомарт қораз". Мақсаты. Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге жаттықтыру; сапқа өз еріктерімен тұру қабілетін жетілдіру; еденде тұрған тақтаймен өрмелеу және ілгері жылжи отырып, екі аяқпен секіру дағдысына үйрету.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Торғайды жаңбырдан жасырайық". Мақсаты. Балаларды қағаз бетіндегі дайын торғай пішіні үстіне бұлттан төмен қарай "аққан" тамшыларды жапсырып, жаңбырлы күні шатыр астында отырған торғай туралы сюжеттік аппликация үлгісін жасауға үйрету.

	"Допты қуып жетіңдер!" қимылды ойыны. **Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Ұшты-ұшты" жаттығуы. Тілдің дыбыстық мәдениеті: [ш] дыбысы." Мақсаты: Балаларды [ш] дыбысының айтылу мәдениетіне үйрету; әңгімелесу, ойындар барысында жыл құстарының атауын атап, күз мезгілінде жылы жаққа ұшу құбылысы жөнінде мағлұматтар беру				"Қоян" қимылды ойыны	Саусақ жаттығуы

	Сөздік жаттығу. "Есте не сақтадық?".					
2- таңғы ас	"Ас тұрған жерде - ауру тұрмайды" мақал-мәтелін қайталап, уақытылы, әрі дұрыс тамақтанудың артықшылықтарын еске түсіру; дастарқан басында арқаларын көтеріп тік отыру керектігін ескерту; ас құралдарын дұрыс қолдануларын қадағалау; тамақ ішер алдында балалар бір-біріне астың дәмді болуын тілеп, тамақтан соң алғыс айтулары. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**					
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге қызығушылығын арттыру (серуенге ынталандыру); серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер; шалбарын, бас киімін мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау.					
Серуен	**Ағаштар мен бұталарды бақылау.** Мақсаты: ағаштар мен бұталардың тірі табиғат екені туралы білімдерін бекіту, табиғатты қорғауға тәрбиелеу. Ағаштар қыста қалай қыстап шыққандығын тексеру. Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды.			**Құстарды бақылау (көгершін).** Мақсаты: көгершінің сыртынан танып, өзге құстардан ажыратуға машықтандыру; құстар туралы жалпы мағлұматтарын тиянақтау; қамқорлыққа тәрбиелеу. Педагог көгершінің ерекшеліктерін	**Құстарды бақылау (қарлығаш).** Мақсаты: қарлығашты сыртынан танып, өзге құстардан ажыратуға машықтандыру; құстар туралы жалпы мағлұматтарын тиянақтау; қамқорлыққа тәрбиелеу. Қарлығаш - бейбітшілік пен берекенің	**Құстарды бақылау (торғай).** Мақсаты: торғайдың сыртынан танып, өзге құстардан ажыратуға машықтандыру; құстар туралы жалпы мағлұматтарын тиянақтау; қамқорлыққа тәрбиелеу. **"Торғай".** Торғай, торғайым,

	- Балалар ағаштарға қарап, қандай сөкпін айтуға болады? - Тағы қандай өзгерістер болады? - Ағаштар ауаның ластануынан ауаны тазалайды. Сондықтан адамдар ағаштарды көп отырғызады. **«Өз ағашыңды тап» қимылды ойыны.** Мақсаты: табиғатты аялауға тәрбиелеу, кеңістікті бағдарлауға машықтандыру; зерек болуға тәрбиелеу. **"Допты қуып жетіңдер!" қимыл-қозғалыс**			анықтау үшін, торғаймен салыстыруға болады. **"Не, қайда мекендейді?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балалардың аң-құстардың, үй жануарларының тіршілігі туралы түсініктерін тиянақтау; сөздік қорын байыту; есте сақтау, ойлау, байланыстырып сөйлеу қабілеттерін, дүниетанымын кеңейту. Құралдар: аң-құстарды, үй жануарларынан және мекендерінің	символы. Қарлығаш күзде жылы жаққа ұшады, ал көктемде қайтып келеді. Бұл құс жерде ұшып, балапандарын ұшуға үйретеді. - Қарлығаш, басқа құстарға қарағанда, өте ерекше құс. Басы мен денесі, қанаттарының түсі қара, ал кеудесі ақ. Қарлығаштың құйрығы айыр. Қарлығаштың ұшқыны да ерекше: ол реактивті ұшақ ұқсап жылдам жоғары көтеріліп, төмендеу түсіп, ұзақ ұшып жүреді.	Жылдамсың, сонлайсың. Шырылдап қоймайсың. Ұшасың, қазмасың. Шомылып ал шаңнан. Қона гой біздің баққа. Д. Ахметова. **"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша белгі бойынша сай қимылдауға жаттықтыру, ынтасын, шапшаңдық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; епттілікке, зеректікке, жылдамдыққа

	ойыны. Мақсаты: балалардың доппен ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру; допты тура бағытта домалатып, оны қуып жете білуге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу; достыққа тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөліп, түзу сызықтың бойына тұрғызып, қай баланың атын атайды, сол бала педагог домалатып жіберген допты тез қуып жетіп, келесі кезекте			суреттері. **Еңбек әрекеті: аулалағы ағаштардан түскен бұта-қоқыстарды жинау.** Мақсаты: балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге баулу. **"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Бұл ойынға қанша бала болса да, қатыса беруге болады. Ойыншылар екі	Қарлығаш ұясын саз балшықтан жартас қуыстарына, жағалаудағы жарға, үй ішіне салады. Қарлығаш адамға жақын болады. **Еңбек әрекеті: гүлді баптау, топырағын қопсыту.** Мақсаты: гүлді өсіре білуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. **"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға	тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) ролін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "торғайлар" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Жапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар

	тұрған балаға береді. 2-3 балаға дейін атап шақыруға болады. **Еңбек әрекеті: өсімдері суару.** Мақсаты: балаларда қарапайым еңбек дағдыларын қалыптастыру. **Балалардың еркін ойындары.**			топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қарлығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны басқарушы етіп сайлайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар...", - дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты	жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар	алаңда, бір-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Құралдары: ойыншыларға медальондар. "жапалаққа" маска. **"Сызықты басна" қимыл жаттығуы.** Мақсаты: балаларды бір бағытта, жалғи отырып, секіруге

				ұстамаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Құралдары: екі түрлі медальондар: қарлығалар мен қарлығаштар. **"Допты қақпаға домалат" жаттығуы.** Мақсаты: допты домалатып, доғаға өткізуге жаттықтыру; ептілікке, дәлдікке, шыдамдылыққа	алда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шаңдақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бір-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Құралдары: ойыншыларға медальондар.	[illegible] Балалардың секіру жолы бойынша көлденең сызықтарды салып қою. Балалар сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. **Еңбек әрекеті: ауланы сыпыруға көмектесу.** Мақсаты: ұқыптылыққа, жинақтылыққа үйрету. Балалардың еркін ойыны. Мақсаты: балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету. **Балалардың еркін ойындары.**

				тәрбиелеу. Құралдары: доптар, доға. **Балалардың еркін ойыны.**	"жапалаққа" маска. **"Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы.** Мақсаты: дәлдікке, ептілікке бейімдеу, бір қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. **Балалардың еркін ойыны.**	
Серуеннен оралу	Балалардың бас киімін, шалбарын, түймелері ағытылған кеудесін, бәтеңкесін белгілі					

	ретпен шешуі; киімдерін жүйелі шешуге дағдыландыру; киімдерін шкаф сөрелеріне орналастыру; қолдарын жуу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**					
Түскі ас	Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, әрекеттесу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар алғыс айтып тамақтануға кіріседі. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**					
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**					
Бірте-біртесауықтыру тұрғызу, шаралары	"Мейірімді мысық" (белді бүгіп, басты жоғары көтеру). Жалпақтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Бесін ас	Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс, әдеп ережесі.					

	Ас ішерде күнде біз Сөйлемейміз күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Ақ үйрек, сары үйрек". Мақсаты. Балалардың "зат біреу немесе көп" деген өлшем бірліктерін, сол және оң жақты, түстерді ажырату іскерліктерін жетілдіру, құстарды топтастыру, бөлу операцияларын нысықтау; есте сақтау, кеңістікте бағдарлау қабілетін, қолдың ұсақ			**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Құстар неге сөйлемейді?" Мақсаты. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыра отырып, құстардың өзіндік ерекшеліктері туралы ұғымдарын қалыптастыру; ертегіні тыңдау кезінде әр құстың өзіндік қасиетін эмоциялық сезіммен қабылдай білуге үйрету.	**Қоршаған ортамен таныстырудан ойын-жаттығу** "Қарлығаш". Мақсаты. Балаларды қарлығаштың сыртқы келбетімен таныстыра отырып, қарлығаш туралы түсініктерін кеңейту; қарлығаштың тіршілігін бақылау қабілетін қалыптастыру; жыл құстары туралы түсінік беру. Қарлығаш	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Көлде жүзген үйрек". Мақсаты. Балаларды көлде жүзіп жүрген үйректің айналасына қағаз бойымен көлденең созылған, бірнеше көк түсті ұзын толқынды жолақтарды салу әдісімен таныстыру; жыл құстары жөнінде мағлұматтарды толықтыру. Саусақ жаттығуы. «Балапан»."

	моторикасын, ақыл-ойды дамыту. Үстел басындағы дамыту жаттығуы. "Балапанды тауып алайық". **"Құстарды сұлбасы бойынша таны" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балалардың қыстайтын және жыл құстары туралы білімдерін бекітуге үлес қосу, сұлбасы бойынша құстарды тани білуге машықтандыру. Барысы: балаларға құстардың сұлбасы			"Жыл құстарын тап" ойыны. **"Кім не жейді?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: құстардың қоректенуі туралы балалардың білімдерін бекіту; қыстайтын және жыл құстарының айырмашылығы туралы білімдерін бекіту; есте сақтауды, зейінді, сөйлеуді дамыту; қыстайтын және жыл құстары туралы түсініктерін кеңейту. Барысы: екі шеңберде әртүрлі тамақ түрлері: тары, дәндер, нан үгіндісі, итмұрын, жидек, қоңыз,	туралы көркем сөздер арқылы балалардың қабілеті мен зейінін, тілі мен ойлау қабілетін және тануға білуге деген құштарлығын дамыту. "Қандай құс?" дидактикалық ойыны. **"Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен	**Серуендеуге барайық" сюжетті-рөлді ойыны.** Мақсаты: балаларда әр мезгілге арналған киімдерді таңдау қабілеттерін дамыту, киім элементтерін дұрыс атауға үйрету, "киім", "аяқ киім" туралы жалпыланған ұғымдарды бекіту, өзгелерге деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу.

	ұсынылады. Балалар құстарды анықтап, оларды жыл құстары немесе қыстайтын құс деп атайды.			құрт, алма суреттері туралы. Балалардың міндеті - қыстайтын және жыл құстарына азық-түлік бөлу. **"Жұмбақтардың шешімін табу".** Мақсаты.Құстарға байланысты жұмбақтар жасыру, балалардың ойлау қабілетін дамыту.	оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. **"Үш аю" ертегісін баяндау.** Мақсаты: ертегіні мұқият тыңдауға, ертегінің мазмұны бойынша	
					сұрақтарға жауап беруге үйрету. "Түрлі-түсті моншақтар" ойыны. Балалардың геометриялық пішіндерді	

					ауызша нұсқауларға сәйкес дұрыс орналастыра білуге үйрету.	
Балалармен жеке жұмыс	Жаңылтпаштар айтқызу. Ағам бақ аралады. Ағам тал аралады. Асан көл жағалады. Асыл ат тағалады. Шырағым шұбат іш, Шұбатты сұрап іш. Шұбатты ішпесең, Бітпейді бұла күш.			Артикуляциялық жаттығулар. Мақсаты. Артикуляциялық жаттығу арқылы баланың сөйлеуін, тілін, дыбысты дұрыс дыбыстауын дамыту.	Жаңылтпаштар айтқызу. Құлық таудан. Құлық бие көрдім. Қуанғаным, құлындапты. Құлық таудың Қойнауындағы Қорқауларға ұрынбапты. Сырттағы ит үрді. Сырттан кісі кірді. Сырттағы біреу. Сыпырып кетті кірді.	Бала тілін дамыту. "Сауысқан" (ел аузынан) Ала қанат сауысқан. Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқандатқан сауысқан.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге ойын жабдықтарын іріктеу; балалармен жеке әңгімелесулер. шалбарын, бас киімім мен бәтеңкесін реттілікпен киюін қадағалау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**					
Серуен	Сереуенге деген қызығушылықтарын ояту. Қимыл-қозғалыс ойындары: "Допты домалат", "Құрсауды дөңгелет" (3-4 рет ойнатылады).					

Серуеннен оралу	Өз шкафын белгі бойынша тауып алуға, өз киімін өздігімен шешуге, өз қажеттері жайында айтуға машықтандыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)**
Кешкі ас	Тағамның атауын есте сақтауға, тағамды ішу рәсімін жақсы ниетпен қабылдауға бейімдеу. "Кешкі асты таза ішуге, әдепті бала болуды үйренеміз". **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**
"Не жетіспейді?" дидактикалық ойыны.	Барысы: балаларға құстарға не жетіспейтінін айту керек." **(мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)**
Кешкі ас-2	
«Тәтті ұйқы» Гигиеналық және шынықтыру шаралары. Ертегі айту. Ұйқыға жатқызу. «Ұйқыларың тәтті болсын!»	Балалардың таза киімдерін кигізу. Жуындыру. Ертегі : «Қасқыр мен түлкі» мазмұнын балаларға айтып беру. « Ұйқыларың тәтті болсын болсын балалар!»

«Бекітілді»
Санаториялық үлгідегі
«Балдырған балалар
Мекемесі меңгеруші
_____ Д.С.Жумашова
нөмерленген __65__ бет